

PERSBERICHT

27 JANUARI 2022

Verslag aan het federale parlement: Weddebijslagen in de berekening van het ambtenarenpensioen

In zijn verslag aan het federale parlement stelt het Rekenhof vast dat het aantal weddebijslagen dat meegerekend wordt bij de berekening van ambtenarenpensioenen alleen maar uitbreidt, hoewel de wetgever dat systeem wil laten uitdoven. Bovendien controleert noch de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) noch de Federale Pensioendienst (FPD) afdoende of de wettelijk verplichte pensioenafhoudingen op aanneembare weddebijslagen ook effectief worden geïnd. Doordat het lang duurt voordat (nieuwe) weddebijslagen in de wet worden opgenomen en aldus kunnen meetellen voor de pensioenen, worden de pensioenuitgaven doorgeschoven naar volgende begrotingsjaren terwijl de ontvangsten wel onmiddellijk worden aangerekend. Tot slot neemt de FPD een aantal latere weddebijslagen in aanmerking terwijl een duidelijke juridische band met een weddebijslag uit de wet ontbreekt.

Informeel uitbreiding in plaats van formele uitdoving

In 1999 wilde de federale wetgever de weddebijslagen die meegerekend mogen worden bij de berekening van het pensioen van statutaire ambtenaren geleidelijk laten verdwijnen zodat uiteindelijk alleen nog de ‘wedde volgens weddeschaal’ in aanmerking zou komen. In de praktijk nam het aantal aanneembare weddebijslagen de voorbije decennia echter net toe. Dat gebeurde zowel formeel door nieuwe weddebijslagen toe te voegen in de wetgeving als, vooral, informeel door het ‘automatisch’ in aanmerking nemen van wijzigingen aan en uitbreidingen van al aanneembare weddebijslagen. Bovendien wordt voor een twintigtal groepen van weddebijslagen de formele procedure voor het in aanmerking nemen voorbereid.

Het Rekenhof is van oordeel dat de procedure voor uitbreiding van de bij wet vastgelegde lijst beter moet worden afgebakend en dat ook de vereisten waaraan een weddebijslag moet voldoen om in aanmerking te kunnen komen voor de pensioenberekening beter moeten worden omschreven. De regelgeving over het vaststellen van de referentiewedde van de ambtenarenpensioenen kan mogelijk worden geëvalueerd in het kader van de pensioenhervorming die wordt voorbereid.

Onduidelijke pensioenafhoudingen

Als een bijslag meetelt voor het pensioen, zijn afhoudingen erop wettelijk verplicht en in het andere geval zijn ze onwettig. In de praktijk controleert noch de RSZ noch de FPD afdoende

of er pensioenafhoudingen op weddebijslagen worden geïnd of niet. Daardoor gebeuren er ook afhoudingen op bijslagen die niet meetellen in de pensioenberekening, wat resulteert in onwettige inkomsten voor de FPD. Het Rekenhof meent dan ook dat de RSZ een efficiënte en performante controleprocedure moet vastleggen waarmee de FPD zich een gedetailleerd beeld van de afhoudingen kan vormen.

Lange doorlooptijd

Het Rekenhof stelt vast dat de doorlooptijd om (nieuwe) weddebijslagen in de wet op te nemen vaak zeer lang is. Het verband tussen pensioenafhoudingen en het in aanmerking nemen van weddebijslagen kan echter alleen worden gegarandeerd als snel na de creatie van een weddebijslag wordt beslist of die ook voor de pensioenberekening meetelt of niet. Als een overheidswerkgever voor het eerst een weddebijslag toekent, is het aangewezen dat daar minstens al een principiële beslissing over is. Het Rekenhof is van oordeel dat deze voorwaarde het best in de wet wordt opgenomen.

Vertekende pensioenkosten

De lange doorlooptijd vertekent bovendien de kosten voor de overheidspensioenen. Wanneer meerdere jaren pensioenafhoudingen gebeuren voordat de bijbehorende pensioenrechten worden toegekend, worden pensioenuitgaven immers doorgeschoven naar volgende begrotingsjaren, terwijl de ontvangsten wel onmiddellijk worden aangerekend.

Soepele inaanmerkingneming

Het Rekenhof stelt vast dat de FDP in een aantal gevallen al weddebijslagen in aanmerking neemt nog voordat dit formeel is goedgekeurd. Soms bleef de formele beslissing zelfs zonder meer uit. De FPD stelt zich ook zeer inschikkelijk op bij het verder in aanmerking nemen van weddebijslagen die na hun opname in de wet (vaak fundamenteel) worden aangepast of gewijzigd. De dienst acht nieuwe regelgeving alleen nodig als de oorspronkelijke rechtsgrond volledig werd afgeschaft. Concreet leidt dit ertoe dat de precisie van de omschrijving van een weddebijslag in de wet bepaalt hoe moeilijk of gemakkelijk het voor een werkgever is om allerhande aanpassingen automatisch te laten ressorteren onder die rechtsgrond. De juridische band tussen de weddebijslagen die destijds in de wet werden opgenomen en latere weddebijslagen die de FPD zonder nieuwe formele besluitvorming als in aanmerking komend beschouwt, is in een aantal gevallen beperkt.

Reactie minister van Pensioenen

De minister van Pensioenen onderschrijft de bevindingen van deze audit. Ze geeft aan dat ze sinds het begin van de regeerperiode heel wat aanvragen tot opname van weddebijslagen in de pensioenberekening heeft ontvangen. De minister deelt ook mee dat het verslag als discussiebasis zal dienen om in de toekomst de dossiers met de administratie beter te behandelen.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige

en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag *Weddebijslagen in de berekening van het ambtenarenpensioen*, de samenvatting en dit persbericht zijn enkel in elektronische versie beschikbaar op www.rekenhof.be.